

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในปัจจุบันได้รับการพิจารณาว่า เป็นเครื่องมืออันสำคัญที่สุดใน การพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม เพราะการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว ต้องอาศัยกำลังคน เป็นปัจจัยสำคัญ และกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษา ให้กับบุคคล ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่กำลังพัฒนา รัฐบาลทุกสมัยได้พยายามหา ทางปรับปรุงแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อจะทำให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ทำหน้าที่พัฒนาประเทศได้อย่างสมบูรณ์

การพัฒนาประเทศเป็นงานใหญ่ มีขอบข่ายกว้างขวาง มีขบวนการซับซ้อน และมีอุปสรรคมากมาย จึงต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างเป็นองค์ประกอบ ปัจจัยที่สำคัญ ที่สุดคือคน การให้การศึกษาเป็นการสร้างคนให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ เพื่อเป็นกำลัง ในการพัฒนาประเทศได้ ดังคำกล่าวของ บุญชู โรจนเสถียร ว่า "การที่จะทำให้ทรัพยากรมนุษย์มีคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาประเทศได้ ก็ด้วยการให้การศึกษาที่เหมาะสมเท่านั้น"¹ การศึกษาที่ดีถือว่าเป็นพื้นฐานขั้นต้นของการ

---

¹ บุญชู โรจนเสถียร, "สังคมไทยต้องการอะไรจากการศึกษาทาง เศรษฐกิจ," ฉบับที่ 13/2 (เอกสารการประชุมทางวิชาการสมาคมผู้บริหารการ ศึกษาแห่งประเทศไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 2.

พัฒนานั้น ก็คือการประถมศึกษา ซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง เป็นการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน เพื่อประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ จากรายงานการศึกษา และรายงาน
 ครุ พ.ศ. 2518 พบว่า "...มีนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกประเภท รวม
 6,686,477 คน คิดเป็น 85.1 % ของนักเรียนทั้งหมดในสายสามัญ..."¹ ในการ
 จัดการศึกษาให้กับประชากรของประเทศ เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดให้ทั่วถึง และมี
 ประสิทธิภาพให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาในแต่ละระดับ สำหรับความมุ่งหมาย
 ของการศึกษาระดับประถมศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 กล่าววา
 "การประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ยูเรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน และ
 ให้สามารถคงสภาพอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความสามารถประกอบอาชีพตาม
 ควรแก่วัยและความสามารถได้ และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครอง
 แบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การจัดสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
 พึงจัดเป็นตอนเดียวตลอด ใ้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี"² จากความมุ่งหมายดังกล่าว
 การประถมศึกษาจึงเป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กด้วยการอบรมชั้น
 มูลฐานอันเป็นทางนำไปสู่การเรียนรู้และการปฏิบัติ การศึกษาในระดับนี้ประเทศไทย
 ถือเป็นการศึกษภาคบังคับ ในการจัดการศึกษภาคบังคับถือเป็นเรื่องสำคัญ ทุก ๆ
 ประเทศได้ให้ความสนใจ และจัดตามกำลังงบประมาณ กำลังเศรษฐกิจของประเทศ
 นั้น ๆ บันลือ พุกกะวัน กล่าววา "...การศึกษภาคบังคับของประเทศใด จัดให้
 พลเมืองส่วนใหญ่ได้สูง นั่นก็แสดงถึงความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ความเป็นอารยะ-
 ประเทศ หรือประเทศพัฒนาแล้ว..."³ และจากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520

¹ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานภาคสมบูรณ :
รายงานการศึกษา และรายงานครุ พ.ศ. 2518 (ม. ป. ท.) หน้า 10

² สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2520 (กรุงเทพมหานคร : ศรีเมือง การพิมพ์, 2520), หน้า 14 - 15.

³ บันลือ พุกกะวัน, การประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนัก
 พิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519), หน้า 20.

ระบุว่า "การศึกษาภาคบังคับได้แก่ การศึกษาที่มีกฎหมายบังคับให้ทุกคนเรียนอยู่ในโรงเรียนจนกว่าจะพ้นเกณฑ์บังคับ การกำหนดอายุเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับของถิ่นแต่ละแห่งจะกำหนดขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น และความพร้อมของเด็กในแต่ละท้องถิ่น แต่ต้องไม่บังคับเขาเรียนก่อนอายุครบ 6 ปีบริบูรณ์ และไม่ช้ากว่าอายุครบ 8 ปีบริบูรณ์"¹

ดังนั้น การศึกษาภาคบังคับของประเทศไทยจึงเป็นการศึกษาที่บังคับให้เด็กไทยที่มีอายุตั้งแต่ 6 - 15 ปี เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อให้เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตที่ดีได้สำหรับตนเองและสังคม การศึกษาภาคบังคับเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดให้ทั่วถึงทุกท้องถิ่น และในการจัดการศึกษาภาคบังคับหรือการประถมศึกษาในประเทศไทย มีหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่ 5 หน่วยงาน คือ

1. เทศบาล มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในเขตเทศบาล
2. กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบจัดการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด รับผิดชอบจัดการศึกษาประชาบาล
4. กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมสามัญศึกษารับผิดชอบโรงเรียนประถมศึกษา
5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ทำหน้าที่ควบคุมโรงเรียนราษฎร์ของเอกชน องค์การและมูลนิธิต่าง ๆ

นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดโดยหน่วยงานอื่น ๆ อีก ได้แก่ โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตในวิทยาลัยครู และโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดโดยตำรวจตระเวนชายแดน

---

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520, หน้า 20.

เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ของประเทศอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล
นักเรียนระดับประถมศึกษาภาคบังคับ จึงมีจำนวนสูงสุดในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด โดยในปี 2518 มีเกือบร้อยละ 90 ของนักเรียนประถมศึกษา
ทั้งหมด โดยมีจำนวนโรงเรียน 27,719 โรงเรียน อยู่กระจัดกระจายทุกท้องที่ทั่ว
ประเทศไทย¹ ดังนั้น หน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ คือ
องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรูปหนึ่งของการปกครองท้องถิ่น ที่
ต้องการให้ประชาชนในชนบทได้มีส่วนร่วมและควบคุมการบริหารงาน แต่อยู่
ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล โดยกระทรวงมหาดไทย เมื่อองค์การบริหารส่วน
จังหวัดได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานการศึกษาประชาบาล เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม
2509 ตามพระราชบัญญัติโอนโรงเรียนประถมศึกษาบางประเภทไปสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดแล้ว การควบคุมของรัฐบาลก็เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เนื่องมาจากการ
ศึกษาเป็นเรื่องสำคัญ และมีความหมายอย่างยิ่ง ต่อการดำรงอยู่และการพัฒนา
ของชาติบ้านเมือง จึงจำเป็นต้องกำหนดนโยบาย วางมาตรฐานควบคุมการดำเนินงาน
ด้านการศึกษา เพื่อให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
ซึ่งมีหน้าที่โดยตรง รับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพของพลเมือง โดยเป็นผู้จัดการศึกษา
ของชาติอยู่แล้ว จึงเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ควบคุมการบริหารงาน
วิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นอกจากนั้นการศึกษาเป็นเรื่อง
ที่เกี่ยวข้องกับครู อาจารย์ครูได้รับการยกย่องจากสังคม ว่าเป็นอาชีพที่ต้องการบุคคล
ที่มีคุณสมบัติพิเศษมาปฏิบัติและเป็นอาชีพที่แตกต่างจากอาชีพอื่น โดยนัยนี้ครูที่เป็น
ข้าราชการจึงมีความแตกต่างไปจากข้าราชการโดยทั่วไป และได้รับการปฏิบัติในทาง
บริหารงานบุคคลเป็นพิเศษ คือ จะต้องอยู่ในความควบคุมของสถาบันอื่นถือว่า เป็น

¹ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานสถิติแห่งชาติ. รายงานภาคสมบูรณ :
รายงานการศึกษาและรายงานครู พ.ศ. 2518 (ม. ป. ท.), หน้า 37.

ตัวแทนของผู้ประกอบการวิชาชีพครู เพื่อให้ครูควบคุมดูแลกันเอง สถาบันนั้นคือ คุรุสภา คุรุสภาจึงมีส่วนในการควบคุมการบริหารบุคคลากรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดอีกสถาบันหนึ่ง กล่าวโดยสรุป ในการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด นั้น มีหน่วยงานที่บริหารและรับผิดชอบ คือ กระทรวงมหาดไทย ช่วยเหลือควบคุมการบริหารคานธุการ กระทรวงศึกษาธิการ ช่วยเหลือส่งเสริมและ ควบคุมเกี่ยวกับงานคานวิชาการ และคุรุสภาควบคุมเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

โดยที่กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบช่วยเหลือส่งเสริม และ ควบคุมงานคานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงมีหน้าที่ สำคัญ คือ การกำหนดหลักสูตร การจัดทำตำราเรียน และหนังสือเรียน การควบคุม ตรวจสอบและการนิเทศก ตลอดจนการวัดผล ในการดำเนินงานนั้น มีส่วนราชการ ระดับกรมหลายกรมรับผิดชอบ ในส่วนจังหวัดก็มีศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาพิเศษ ศึกษา ธิการอำเภอ เป็นตัวแทนในการทำหน้าที่ควบคุมในทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่อยู่ในอำเภอต่าง ๆ นั้น ผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ที่สุด ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้ เป็นตัวแทนของกระทรวงศึกษาธิการ คือ ศึกษาธิการอำเภอ ดังนั้น ศึกษาธิการอำเภอจึงมีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานคานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตรงตามคำกล่าวของ ชำ เลื่อง วุฒิจันทร์ ที่กล่าวว่า "งานวิชาการมีความสำคัญมาก เป็นงานที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาให้ บรรลุตามเป้าหมาย เป็นหน้าที่โดยตรงของศึกษาธิการอำเภอที่จะต้องรับผิดชอบ และ ควบคุมงานวิชาการของโรงเรียนต่าง ๆ ภายในอำเภอที่ศึกษาธิการอำเภอได้ปฏิบัติ หน้าที่อยู่"¹ เนื่องจากงานวิชาการมีความสำคัญต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก เป็น หัวใจของการศึกษา เพราะเป็นงานที่จะส่งผลให้การศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายที่

¹ สำนักงานปลัดกระทรวง, กองการเจ้าหน้าที่, เอกสารการประชุม ศึกษาธิการอำเภอทั่วราชอาณาจักร, (กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2515)

ตั้งไว้ และประสิทธิภาพของการศึกษาจะเป็นไปในรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับงานวิชาการ
ซึ่ง สุกใจ เหล่าสุนทร ไกล่กล่าวว่ "โรงเรียนใดจะดีหรือเลว ขึ้นอยู่กับงานด้าน
วิชาการ ถางานด้านวิชาการไม่ดี งานอื่น ๆ ก็จะไม่ดีตามไปด้วย"²

จากความสำคัญของงานด้านวิชาการดังกล่าว ศึกษาธิการอำเภอในฐานะ
ผู้รับผิดชอบแทนกระทรวงศึกษาธิการ จึงควรจะปฏิบัติงานด้านวิชาการ ในโรงเรียน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้บังเกิดผลดีมากที่สุด แต่จากผลการวิจัยเรื่อง
บทบาทของศึกษาธิการอำเภอของ กัลยา รัตนบรรพต ซึ่งได้ทำการวิจัยเมื่อปี
พ.ศ. 2512 ได้พบว่า "ศึกษาธิการอำเภอได้ปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับ
วิชาการมากที่สุด"² จึงเป็นเครื่องแสดงว่า ศึกษาธิการอำเภอไม่ได้ปฏิบัติงานตาม
หน้าที่และตามความรับผิดชอบเท่าที่ควร แต่เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า ในขณะที่
กัลยา รัตนบรรพต ทำการวิจัยนั้น เป็นระยะเวลาที่ศึกษาธิการอำเภอต้องทำหน้าที่
เป็นหัวหน้าหมวดการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย จึงมี
งานด้านอื่น ๆ มาก ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของ
ศึกษาธิการอำเภอให้บังเกิดผลดีอย่างเต็มที่ได้ ในปี พ.ศ. 2513 ทางองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดได้เริ่มแต่งตั้งหัวหน้าส่วนการศึกษา หัวหน้าหมวดการศึกษา เพื่อรับ
ผิดชอบงานด้านบริหารบุคคล คำนวณภาระ และการเงิน จึงทำให้ศึกษาธิการอำเภอ
พ้นหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าหมวดการศึกษาไป เมื่อเป็นเช่นนั้น ศึกษาธิการอำเภอก็ควร
จะปฏิบัติงานด้านวิชาการที่ตนเองมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่ให้บังเกิดผลดีได้มากที่สุด เพราะ

¹ สุกใจ เหล่าสุนทร, หลักบริหารโรงเรียนด้านวิชาการ (ธนบุรี :
โรงพิมพ์ อ.สิงหนาทศักดิ์, 2505), หน้า 7.

² กัลยา รัตนบรรพต, "บทบาทของศึกษาธิการอำเภอ" (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย, 2512), หน้าบทคัดย่อ.

งานด้านอื่น ๆ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นหน้าที่ของหัวหน้าหมวดการศึกษา

จากการที่ผู้วิจัยเคยมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาตั้งแต่เริ่มโอนการศึกษาเมื่อปี 2509 และต่อมาได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ ได้ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการอยู่เสมอ ทั้งในขณะที่เป็นครู และเป็นศึกษานิเทศก์อำเภอ จึงเกิดความคิดว่า ควรจะได้มีการศึกษาถึงความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งศึกษาถึงปัญหาอุปสรรค และวิธีการแก้ไข ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์อำเภอมีประสิทธิภาพ อันจะมีผลทำให้งานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีคุณภาพยิ่งขึ้น และเมื่อศึกษาจากรายงานของคณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษาปรากฏว่า "...ความสามารถในด้านการศึกษา การสอนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับต่ำกว่าทุก ๆ ภาค..."¹ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดสินใจเลือกทำการวิจัยถึงความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะในการวิจัยของประจักษ์ พัฒนเจริญ² ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคเหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นอกจากนี้ยัง

¹ สิปปนนท์ เกตุทัต, "การปฏิรูปการศึกษา", รายงานของคณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 59

² ประจักษ์ พัฒนเจริญ, "ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคเหนือที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520); หน้า 89.

สอดคล้องกับแนวความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการจะหาแนวทางให้การดำเนินงานทางด้านวิชาการ และด้านอื่น ๆ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ จนถึงกับได้จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าส่วนการศึกษาทั่วราชอาณาจักร ในวันที่ 13 - 18 กุมภาพันธ์ 2520 ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย จังหวัดปทุมธานี และตกลงกันว่า "...หัวหน้าส่วนการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกคน ศึกษาธิการจังหวัดทุกคน หัวหน้าหมวดการศึกษาทุกคนและศึกษาธิการอำเภอทุกคน จะช่วยกันดูแลโรงเรียนทุกประเภททุกชนิดร่วมกัน ไม่มีการขัดกัน"¹ และที่ประชุมได้มีข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามนโยบายการประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และวางแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการวิจัยเรื่องนั้นนอกจากจะเป็นการหาข้อสรุปในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของศึกษาธิการอำเภอในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว ยังเป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามข้อตกลงเกี่ยวกับการกำหนดแนวปฏิบัติตามนโยบายการประถมศึกษา ของคณะผู้ปฏิบัติงานระหว่างกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงให้การปฏิบัติงานด้านวิชาการของศึกษาธิการอำเภอในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดบังเกิดผลดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานด้านวิชาการของศึกษาธิการอำเภอในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เพื่อศึกษาอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการของศึกษาธิการอำเภอ

¹ วิทยุ สาทร, "สนทนากับเพ็ญศรี", วารสารนิคมกร 19 (ปีที่ ๖ รก สิงหาคม 2520) : 9

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งศึกษาถึงอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์อำเภอ
2. การวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่านั้น ไม่รวมความคิดเห็นของผู้รักษาราชการแทน หรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความคิดเห็นเฉพาะศึกษานิเทศก์อำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจะศึกษาเฉพาะการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่านั้น ไม่รวมการปฏิบัติงานในคานอื่น ๆ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว จำนวน 1 ชุด แบบสอบถามเป็นแบบจัดลำดับความสำคัญ (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open End)
3. การวิจัยครั้งนี้ ถู้อความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเกณฑ์ โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างวุฒิ และอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำนิยามหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษานิเทศก์อำเภอ หมายถึง ผู้แทนกระทรวงศึกษานิเทศก์ ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติราชการอันเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษานิเทศก์ ภายในเขตอำเภอ¹

¹ คำสั่งกระทรวงศึกษานิเทศก์ที่ 687/2519 "เรื่องอำนาจหน้าที่และแนวปฏิบัติราชการของศึกษานิเทศก์จังหวัดและศึกษานิเทศก์อำเภอ" สั่ง ณ วันที่ 27 ธันวาคม 2519.

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง จังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 9, 10 และ 11 ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี หนองคาย เลย สกลนคร ขอนแก่น อุดรราชธานี นครพนม กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ รวม 16 จังหวัด

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้โดยลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนประชาบาล และโรงเรียนเทศบาล ที่จัดสอนตามหลักสูตรประถมศึกษาของกระทรวงธรรมการ หรือหลักสูตรอื่นที่รัฐมนตรีเห็นว่า เทียบเท่ากัน ²

องค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง หน่วยปกครองท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาประชาบาลของจังหวัดต่าง ๆ ³

โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ⁴

---

¹ ภิญโญ สาทร, หลักบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2519), หน้า 232.

² ชำเลียง วุฒิจันทร์ กับถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์, กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา (กรุงเทพ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2516) หน้า 175.

³ บรรณสิทธิ์ สลับแสง, บทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (พระนคร : บริษัท ส.พยุ่งพงศ์ จำกัด, 2515), หน้า 402.

⁴ สมสิน โทณะสุต กับสุวิทย์ ฤทธิเดช, คู่มือองค์การบริหารส่วนจังหวัด (พระนคร : ส.การพิมพ์, 2509), หน้า 34.

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานค่านวิชาการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดของศึกษานิเทศก์อำเภอ
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ทำให้ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานค่านวิชาการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของศึกษานิเทศก์อำเภอ
3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานค่านวิชาการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ของศึกษานิเทศก์อำเภอให้ได้รับผลดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากร ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนที่กำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 16 จังหวัด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามจากการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ เพื่อสอบถามประชากร โดยใช้ลักษณะแบบสอบถามความคิดเห็นที่จัดลำดับความสำคัญ (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open End)

การเก็บรวบรวมข้อมูล จะส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทางไปรษณีย์
การวิเคราะห์ข้อมูล จะนำข้อมูลที่รับมาเปรียบเทียบทางสถิติ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากคำตอบ

ลำดับชั้นในการเสนอขอมูล

บทที่ 1 จะเสนอความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบจำกัดของการวิจัย คำนิยามหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับชั้นในการเสนอขอมูล

บทที่ 2 กล่าวถึงวรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและทดลองแบบสอบถาม วิธีการเก็บรวบรวมขอมูล

บทที่ 4 กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ขอมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ

ส่วนรายละเอียดของแบบสอบถามจะเสนอไว้ในภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย